

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«АКАДЕМІЯ МИСТЕЦТВ ІМЕНІ ПАВЛА ЧУБИНСЬКОГО»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

Сергеєнко О.М.

01 вересня 2023 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІСТОРІЯ СУЧАСНОЇ МУЗИКИ**

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність	025 «Музичне мистецтво»
Освітньо-професійна програма	«Музичне мистецтво естради» «Звукорежисура» «Спів» «Інструментальне виконавство(за видами)»
Статус дисципліни	Вибіркова

Київ - 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія сучасної музики» для здобувачів вищої освіти галузі знань **02 «Культура і мистецтво»**, спеціальності **025 «Музичне мистецтво»**, освітньо-професійні програми: «Музичне мистецтво естради», «Звукорежисура», «Спів», «Інструментальне виконавство(за видами)»

Розробники:

Криницький В.С., викладач першої категорії КЗВО КОР “Академія мистецтв імені Павла Чубинського”.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри «Мистецтво співу»

Протокол № 14 від « 23 » червня 2023 р..

Завідувач кафедри **Кочерга А.І.**

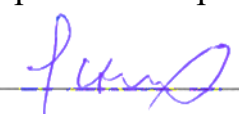
Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри «Музичне мистецтво естради»

Протокол № 2 від 01 вересня 2023 р.

Завідувач кафедри **Карпенко-Боднарук Ж.Л.**

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри «Інструментальне виконавство» (за видами)

Протокол № 2 від 01 вересня 2023 р.

Завідувач кафедри **Ясько О.А.**

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	1,2-й	1,2-й
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2	2,3-й	2,3-й
	Лекції:	
	32 год.	10 год.
	Практичні,	
	30 год.	6 год.
Вид підсумкового контролю: Залік: 3-й семестр	семінарські:	
	2 год.	2 год.
Форма підсумкового контролю: Контрольна робота (тести, слухова вікторина): 2,3-й семестр	Самостійна робота:	
	56 год.	102 год.

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Історія сучасної музики» є формування у студентів мистецько-історичного мислення, отримання ними знань з історії розвитку музики ХХ — ХХІ століття, розкриття сутності музичного мистецтва й закономірностей його розвитку, як загальних, так і специфічних, притаманних різним національним культурам; сприяння естетичному розвитку студентської молоді; виховання високих моральних якостей майбутніх працівників мистецької сфери.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальних

ЗК 1. Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 15. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальних компетентностей:

СК 3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

СК 5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК 6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

СК 12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та

застосовувати її в процесі практичної діяльності.

СК 18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Історія сучасної музики» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

Теорія музики

Сольфеджіо

Історія української естради,

Історія світової естради

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Вивчення навчальної дисципліни «Історія сучасної музики» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання

ПРН 4. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.

ПРН 15. Демонструвати музично-теоретичні, культурноісторичні знання з музичного мистецтва.

ПРН 17. Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Історія сучасної музики»

ПРН 4. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.

ПРН 15. Демонструвати музично-теоретичні, культурноісторичні знання з музичного мистецтва.

ПРН 17. Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- індивідуальне або групове опитування;
- студентські презентації;
- тестові завдання;

- слухова вікторина.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю:

- індивідуальне або групове опитування;
- слухова вікторина.

Форма підсумкового семестрового контролю:

- слухова вікторина;
- тестові завдання.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота							Модульна контрольна робота	Сума
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	30	100
10	10	10	10	10	10	10		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні заняття	3	30
Семінарське заняття	1	10
Комп'ютерне тестування притематичному оцінюванні	1	5
Письмове тестування притематичному оцінюванні	2	10
Презентація	1	5
Реферат	1	5
Есе	1	5
Модульна контрольна робота	1	30
Разом	11	100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота передбачає дві форми роботи — слухову вікторину і письмове тестування, що оцінюються різною кількістю балів.

Слухова вікторина включає 10 номерів, максимально можлива кількість балів за одне питання — 2. Максимально можлива кількість балів за слухову вікторину — 20.

Тести включають 15 питань різного ступеню складності, де питання №№1 — 10 оцінюються в 1 бал, №№11 — 15 оцінюються у три бали. Максимально можлива кількість балів за тестування — 25.

Максимально можлива сумарна кількість балів за слухову вікторину і тестування — 45, що розподіляється за національною шкалою оцінювання наступним чином:

45 — 41 балів — “5” (відмінно), 40 — 32 бали — “4” (добре),
31 — 23 бали — “3” (задовільно), 22 — 0 балів — “2” (незадовільно).

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Оцінка “відмінно”, 90 — 100 балів, A (за системою ECTS) виставляється студенту у випадку, коли він володіє знанням музичного матеріалу обсягом 90 — 100%; дає точні або майже точні відповіді на теоретичні питання; продукує оригінальні висновки; послідовно, повно і логічно викладає теоретичний матеріал; дає різнорівневий аналіз музичних творів та їх фрагментів; пише відповідні технічним вимогам та художньо цінні письмові роботи.

Оцінка “добре”, 82 — 89 балів, B (за системою ECTS) виставляється студенту у випадку, коли він володіє знанням музичного матеріалу обсягом 82– 89%; демонструє добрий рівень знань теоретичного матеріалу; повно розкриває зміст матеріалу відповідно до поставленого завдання; загалом правильно виконує завдання, але допускає дві-три неточності; не припускається грубих помилок у викладенні теоретичних положень.

Оцінка “добре”, 74 — 81 балів, C (за системою ECTS) виставляється студенту у випадку, коли він володіє знанням музичного матеріалу обсягом 74– 81%; демонструє достатній рівень знань теоретичного матеріалу; досить повно розкриває зміст матеріалу відповідно до поставленого завдання; загалом правильно виконує завдання, але допускає дві-три неточності; допускає дві-три неточності у визначенні музикознавчих понять, обґрунтуванні висновків, узагальнень; не припускається грубих помилок у викладенні теоретичних положень.

Оцінка “задовільно”, 64 — 73 бали, D (за системою ECTS) виставляється студенту у випадку, коли він володіє знанням музичного матеріалу обсягом 64– 73%; демонструє задовільний рівень знань; не завжди точно розкриває зміст матеріалу; не завжди повно і правильно відповідає на питання; вирішує завдання фрагментарно; допускає суттєві помилки у вирішенні завдань; виклад матеріалу не відповідає вимогам повноти, системності, логічності.

Оцінка “задовільно”, 60 — 63 бали, E (за системою ECTS) виставляється студенту у випадку, коли він володіє знанням музичного матеріалу обсягом 60– 63%; демонструє задовільний рівень знань; не точно розкриває зміст матеріалу; не завжди повно і правильно відповідає на питання; вирішує завдання неповно; допускає суттєві помилки у вирішенні завдань; виклад матеріалу не відповідає вимогам повноти, системності, логічності.

Оцінка “незадовільно”, 35 — 59 балів, FX (за системою ECTS) виставляється студенту у випадку, коли він володіє знанням музичного матеріалу обсягом 35– 59%; виявляє знання музичного матеріалу обсягом до 50%; неповно розкриває зміст матеріалу, допускає грубі помилки у його тлумаченні; не володіє спеціальною термінологією; не може впоратися з практичним завданням; допускає грубі помилки у викладенні матеріалу; демонструє незадовільний рівень знань.

Оцінка “незадовільно”, 1 — 34 бали, F (за системою ECTS) виставляється

студенту у випадку, коли він володіє знанням музичного матеріалу обсягом 0–34%; не розкриває зміст матеріалу, допускає грубі помилки у

його тлумаченні; не може впоратися з практичним завданням; допускає грубі помилки у викладенні матеріалу; демонструє вкрай незадовільний рівень знань.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	відмінно	Зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73	задовільно	
60-63		
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1.

Змістовий модуль 1. Музична культура першої половини ХХ століття.

Тема 1. Загальна характеристика розвитку музики в першій половині ХХ століття. Урбанізм, футуризм в музиці. Творчість композиторів “Французької шістки”.

Історичні передумови новацій в музиці першої половини ХХ ст.: Перша світова війна, наукова революція, урбанізація. Антиромантичні тенденції в музиці. Виникнення нових музичних стильових напрямків: експресіонізму, неофольклоризму, неокласицизму, урбаністична тематика, поява авангардних елементів. Новації в музично-виразових засобах: домінування мелодики інструментального типу з великої кількістю стрибків, емансипація дисонансу, розширена тональність, поліакордика, асиметрична ритміка, поліфонічна фактура. Винайдення серійної техніки композиції. Музично-теоретична система П. Гіндеміта: дванадцятитоновна хроматична тональність, теорія рядів.

Існування у Франції гуртка “Шістка” в 1917 — 1925 роках в контексті антиромантичних тенденцій в музиці та на противагу імпресіонізму та атональній музиці А. Шенберга. Значення Е. Саті та Ж. Кокто як ідейних натхненників гуртка. Значення статті А. Колле у формуванні образу гуртка, статті “Півень та Арлекін” Ж. Кокто як своєрідного маніфесту “Шістки”. Склад гуртка: Ж. Орік, Л. Дюре, А. Онегер, Д. Мійо, Ф. Пуленк, Ж. Тайфер. Творчість Е. Саті та І. Стравінського як орієнтир для творчості композиторів гуртка. Балет “Парад” — відправна точка існування “Шістки”. Впливи примітивізму, неокласицизму, джазу на творчість гуртка, ідея приземленої утилітарності музики.

Вагомість урбаністичної тематики в музичних творах 20-х років. “Pacific 231” А. Онегера, “Завод. Музика машин” О. Мосолова — яскраві приклади урбанізму в музиці.

Тема 2. Експресіонізм, неофольклоризм, неокласицизм у музиці першої половини ХХ ст. Значення творчості А. Шенберга в формуванні музичного експресіонізму, винайденні додекафонного методу композиції, становленні “нововіденської школи”. Європейський та американський періоди творчості. Педагогічна діяльність А. Шенберга. Значимість різних жанрів творчості. Мелодрама для голосу та ансамблю “Місячний П’єро” як один із найяскравіших зразків музичного експресіонізму. Літературна основа, експресіоністські образи циклу. Новаторство виконавського складу, вокальної техніки (манера співу *sprechgesang*). Структура циклу, аналіз окремих номерів.

Неофольклоризм в музиці першої половини ХХ ст. як поєднання давніх пластів фольклору з сучасними музично-виразовими засобами. І. Стравінський — один із фундаторів новацій в музиці ХХ ст., композитор “1001 стилю”. Російський період творчості — яскравий зразок неофольклорного стилю композитора, співпраця з трупю С. Дягілєва. Балет “Весна священна” — один із найбільш радикальних та скандальних творів в історії музики, яскравий приклад неофольклоризму в музиці. Історія створення та прем’єри балету, сюжет, композиція твору. Драматургія балету на протиставленні чоловічого і жіночого, юного і старого начал. Новаторство балету: імпульсний тематизм на опосередкованій основі давнього обрядового фольклору, домінування ритму, поліакордика, трактування оркестру як ударного інструменту. Б. Барток — видатний угорський композитор першої половини ХХ ст., фольклорист. Відкриття Бартоком старовинного пласту угорського фольклору. Композиторська творчість Б. Бартока в контексті антиромантичного стильового напрямку як поєднання старовинного угорського фольклору з сучасними йому музично-виразовими засобами: штучними ладами, гостродисонуючими вертикалями, акордами нетерцієвої структури, математично прорахованим ритмом, ударним трактуванням музичних інструментів.

Стиль неокласицизм як повернення до естетичних принципів доромантичної доби. Характерні риси неокласицизму в музиці: звернення до античної тематики, доромантичних жанрів сонати, симфонії, концерту класичного і барокового зразків, мадригалу, класичних та барокових поліфонічних форм, старовинних музичних інструментів, об’єктивний характер висловлювання, поєднання доромантичних музичних елементів з сучасною музичною мовою. Симфонія № 1 С. Прокоф’єва, Камерні музики, “Ludus tonalis” П. Гіндеміта, опера-ораторія “Цар Едіп”, балети “Аполлон Мусагет”, “Пульчинелла” І. Стравінського, “Одинадцять етюдіву формі старовинних танців” — яскраві приклади неокласицизму в музиці.

Тема 3. Творчість американських композиторів (Ч. Айвза, Дж. Гершвіна).

Творчі пошуки та експерименти американських композиторів у першій половині ХХ ст. Значення творчості Ч. Айвза як засновника американської композиторської школи ХХ ст. Творчий шлях композитора. Жанри творчості композитора,

вагомість інструментальної музики. Риси стилю Ч. Айвза: поєднання елементів фольклору зі складною атональною та політональною гармонією, чвертьтонова система. Музичний аналіз найвідоміших інструментальних творів Ч. Айвза — Симфонії № 1, “Запитання без відповіді” для симфонічного оркестру, Три чвертьтонові п’єси для фортепіано та ін.

Творчість Дж. Гершвіна — яскравий зразок впливу джазових тенденцій на американську музику. Творчий шлях композитора, в т. ч. співпраця з бродвейськими театрами, з джаз-бендом П. Уайтмена. Вагомість жанрів естрадної пісні, мюзиклу, пісні-шлягери композитора. “Рапсодія в стилі блюз” як пошук способу поєднання академічної музики та джазу та візитівка творчості Дж. Гершвіна. Опера “Поргі і Бесс” — одна з вершин творчості композитора. Історія створення і постановок. Музичні особливості опери: джазові та блюзові мотиви, опора на негритянський фольклор, елементи імпровізації. Музичний аналіз найвідоміших творів Дж. Гершвіна.

Тема 4. Симфонічний жанр у творчості російських та українських композиторів першої половини ХХ ст.

Історичний контекст: жовтневий переворот і приход радянської влади, тоталітарний режим, політичні репресії культурної еліти. Доля російських та українських митців на прикладі життя і творчості С. Прокоф’єва, Д. Шостаковича, Л. Ревуцького, Б. Лятошинського.

Д. Шостакович — один із найвидатніших композиторів ХХ століття. Складний життєвий і творчий шлях Д. Шостаковича в умовах радянської системи, розгромні статті в газеті “Правда”, співпраця з Є. Мравінським, вимушена увага до кіномузики. Вагомість симфонічного жанру в творчості композитора. Симфонія № 7 “Ленінградська” — яскравий твір свого часу, уособлення творчого методу Д. Шостаковича. Історія створення і прем’єри симфонії, структура циклу. Музичний аналіз I частини, в т. ч. в аспекті можливих підтекстів. Симфонія №5 — яскравий зразок індивідуального стилю композитора.

Л. Ревуцький та Б. Лятошинський — творці української симфонічної музики. Симфонія №2 — перший видатний український твір в жанрі симфонії. Історія створення, фольклорна основа, дві редакції твору. Тричастинна структура, музичні особливості твору: поєднання цитованих українських народних пісень з сучасними композитору музично-виразовими засобами, оркестровкою, романтичний характер музики з рисами імпресіонізму. Музичний аналіз частин симфонії.

Конфліктно-драматичний тип симфонізму в Симфонії №3 Б. Лятошинського. Історія створення, дві редакції твору. Музичні особливості: опора на музичну мову ХХ ст. (“ламана” мелодія зі стрибками на дисонуючі інтервали, хроматизмами, гостро дисонуюча гармонія, асиметрична ритміка, значна поліфонізація фактури), опосередковані зв’язки з українським фольклором. Структура циклу, використання принципів монотематизму, лейттеми. Музичний аналіз частин симфонії.

Змістовий модуль 2. Музична культура другої половини ХХ — початку ХХ

СТОЛІТТЯ.

Тема 5. Повоєнний авангард в західноєвропейській музиці.

Значення творчості О. Месіана як проміжної ланки між музичними новаціями першої половини ХХ ст. і повоєнним авангардом. Композиторська, музично-теоретична, педагогічна діяльність О. Месіана. Жанри творчості, значення інструментальних і духовних жанрів. Характерні риси творчості: філософсько-релігійна тематика з елементами містицизму, пантеїзму, зацікавлення східною культурою, вагомість образів природи, в т. ч. птахів, асиметрична ритміка, лади обмеженої транспозиції. “Квартет на кінець часу — один із найвідоміших творів середини ХХ ст. Історія створення і прем’єри твору, нестандартність виконавського складу. Тематика та образи квартету. Структура циклу, музичний аналіз окремих частин.

Історичні передумови виникнення повоєнного авангарду: Друга світова війна, науково-технічна революція, міжкультурні контакти, в т. ч. заглиблення в культуру Сходу. Дармштадтські курси нової музики. Особливості авангардних музичних творів: індивідуальні концепції, трактування шумових звуків як музичних, увага до тиші та звуків, що з неї народжуються, приблизна фіксація музичних творів, новий тип нотації. Виникнення нових музичних напрямків і композиторських технік: електронної музики, інструментальної конкретної музики, брьюїтизму, хеппенінгу, інструментального театру, конкретної музики, алеаторики, сонористики, поява мікрополіфонії. Розгляд нових стильових напрямків і технік на прикладі творів П. Булеза, П. Шеффера, К. Штокгаузена, Дж. Кейджа, Д. Лігеті, Г. Лахенмана, М. Кагеля, В. Лютославського, К. Пендерецького.

Тема 6. Музика композиторів-шістдесятників.

Історичний контекст формування культури шістдесятників: смерть Й. Сталіна і Хрущовська “відлига”, науково-технічна революція. Діяльність представників Київського авангарду: В. Сільвестрова, Л. Грабовського, В. Годзяцького, В. Губи, роль І. Блажкова як ідейного лідера гуртка. Політична реакція на діяльність музикантів-шістдесятників: звільнення з престижних посад, виключення зі Спілки композиторів. Особливості музичних творів радянських авангардних композиторів 60-х років: індивідуальні концепції, музичні форми, новаторська вокальна манера, драматургія звуку, технічна і комп’ютерна музика, нова музична мова (акорди з секундами, септимами, квартами), мікрохроматика, дванадцятитоноватональність, шумові звуки, фактурні теми тощо.

Поява в 70-х роках нової фольклорної хвилі, неоромантизму, постмодернізму. “Гуцульський триптих” М. Скорика та опера “Коли цвіте папороть” — яскраві зразки нової фольклорної хвилі. Поєднання давніх пластів фольклору з сучасними музично-виразовими засобами як ключова ознака нової фольклорної хвилі. Постмодернізм в музиці як поєднання різних музичних стилів та жанрів. Характерні риси: іронія, стертя меж між “високим” мистецтвом і кітчем, принцип полістилістики, техніка колажу, стильових алюзій і цитат. Творчість В. Сільвестрова та А. Шнітке в контексті постмодерністської естетики. Неоромантизм на прикладі “Кітч-музики” і “Тихих-пісень” В. Сільвестрова.

Тема 7. Сучасні тенденції зарубіжної та української музики.

Стильовий плюралізм сучасної музичної культури. Композиторська творчість зі стійкою опорою на традицію та експерименти з концепціями, формою, виконавцями, музично- виразовими засобами. Огляд творчості Ф. Гласса, К. Баукгольт, Б Фуррера, П. Біллоне, С. Шарріно. Сучасні зарубіжні фестивалі оперної музики: Байройтський фестиваль (Bayreuther Festspiele), Мюнхенський оперний фестиваль (Münchener Opernfestspiele), Зальцбургський фестиваль (Salzburger Festspiele) тощо. Зарубіжні курси та фестивалі сучасної музики: “Музичні дні в Донауешингені” (“Donauechinger Musiktage”), Дармштадтські курси нової музики (Internationale Ferienkurse für Neue Musik, Darmstadt), Варшавська осінь (“Międzynarodowy Festiwal Muzyki Współczesnej "Warszawska Jesień””), Міжнародні курси композиції та інтерпретації музики К. Штокгаузена (Stockhausen Courses) тощо.

Сучасні українські музичні курси та фестивалі: Київ Музик Фест (Київ), “Контрасти” (Львів), “Два дні і дві ночі” (Одеса), Форум музики молодих (Київ), Гогольfest (Київ), Країна Мрій (Київ) тощо. Огляд українського музики різних стильових векторів і жанрів на прикладі творчості І. Щербакова, Г. Гаврилець, С. Луньова, А. Загайкевич, В. Козаренка, О. Щетинського, К. Цепколенко.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин: 120					
	Форма навчання: денна					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні	семінарські	індивідуальна робота	самостійна робота	
	120	32	30	2		56
Модуль 1 Музична культура першої половини ХХ століття						
Тема 1. Загальна характеристика розвитку музики в першій половині ХХ століття. Урбанізм, футуризм в музиці. Творчість композиторів “Французької шістки”.	15	8				7
Тема 2. Експресіонізм, неофольклоризм, неокласицизм у музиці першої половини ХХ ст.	15	8				7
Тема 3. Творчість американських композиторів (Ч. Айвза, Дж. Гершвіна).	15	8				7
Тема 4. Симфонічний жанр у творчості російських та українських композиторів першої половини ХХ ст.	15	8				7
Разом за модуль 1	60	32				28
Модуль 2. Музична культура другої половини ХХ — початку ХХІ століття						
Тема 5. Повоєнний авангард в західноєвропейській музиці.	15		10			5

Тема 6. Музика композиторів-шістдесятників.	15		10			5
Тема 7. Сучасні тенденції зарубіжної та української музики.	15		10			5
Семінарське заняття	15			2		13
Разом за модуль 2	60		30	2		28
Модульна контрольна робота						
Усього	120	32	30	2		56

7. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми
1	Експресіонізм, неофольклоризм, неокласицизм у музиці першої половини ХХ ст.
2	Творчість американських композиторів (Ч. Айвза, Дж. Гершвіна).
3	Повоєнний авангард в західноєвропейській музиці.
4	Музика композиторів-шістдесятників у країнах Радянського Союзу.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

Теми самостійної роботи	денна форма	заочна форма
Тема 1. Загальна характеристика розвитку музики в першій половині ХХ століття. Урбанізм, футуризм в музиці. Творчість композиторів “Французької шістки”.	7	12
Тема 2. Експресіонізм, неофольклоризм, неокласицизм у музиці першої половини ХХ ст.	7	12
Тема 3. Творчість американських композиторів (Ч. Айвза, Дж. Гершвіна).	7	12
Тема 4. Симфонічний жанр у творчості російських та українських композиторів першої половини ХХ ст.	7	12
Тема 5. Повоєнний авангард в західноєвропейській музиці.	5	12
Тема 6. Музика композиторів-шістдесятників.	5	12
Тема 7. Сучасні тенденції зарубіжної та української музики.	5	12
Семінарське заняття	13	18
	56	102

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Протягом курсу “Історія сучасної музики ” використовуються такі методи навчання:

СЛОВЕСНІ:

- *лекція* — у викладенні педагогом сутності понять, явищ, процесів з курсу;
- *розповідь* — в описанні фактів з історії розвитку музичних явищ, біографічних фактів, історій з концертного життя музичних творів;
- *пояснення* — в розкритті сутності закономірностей функціонування музичних стилів, жанрів, форм та інших музичних явищ;
- *бесіда* — в усвідомленні студентами на основі їх попереднього досвіду та за

допомогою використання форми діалогу сутності невідомих їм явищ з курсу або відтворенні вже відомих;

- *робота з книгою* — в пошуку студентами необхідної інформації щодо відомих та нових явищ з курсу, у формуванні конспектів та підготовці до семінарів.

НАОЧНІ:

- *демонстрація* — в показі аудіо- та відеозаписів музичних творів;
- *ілюстрація* — у використанні нотних, фортепіанних та аудіо-прикладів, рисунків на дошці.

ПРАКТИЧНІ:

- *практична робота* — у використанні студентами набутих знань при визначенні музики на слух, аналітичній роботі.

11. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби: аудіо-система для відтворення музичних записів. Обладнання: фортепіано, парти, стільці, шафа для навчальних матеріалів, крейда, губка.

12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

12.1. Основна література

1. Басова А. Концепт музики в соціологічній теорії ХХ століття. А. Г. Басова // Наукові записки НаУКМА. Соціологічні науки. - 2015. - Т. 174. - С. 40-45. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NaUKMA_s_2015_174_8B
2. Бобул І. Жанрові форми та стильові конотації вокальноестрадного виконавства в музичній культурі України кінця ХХ – початку ХХІ століття: дис. ... канд. мистецтвознавства: 26.00.01. Київ, 2018. 219 с.
3. Бойко О. Українська масова музика: етапи розвитку, національні особливості: дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.03. Київ, 2017. 215 с.
4. Бодак Я., Казакевич Ю., Джензен Д. Історія музики. Від витоків до сучасності. Частина 1 Вид. МІВС., 2015., С. 312
5. Васильєва Лариса Леонідівна. Рок-музика як фактор розвитку культури другої половини ХХ століття: Дис. канд. мистецтвознавства: 17.00.01 / Київський національний університет культури і мистецтв. – К., 2004
6. Вороновська О. В. Музичний жест в науково-поняттєвій системі музики: історія та сучасність / О. В. Вороновська // Науковий вісник “Музичне мистецтво і культура”. – Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2020. – Вип.30. Кн. 1. – С. 57-64.
7. Дружинець М. І. Естрадне музичне мистецтво України кінця ХХ – початку ХХІ століття як фактор євроінтеграції української культури: дис. ... канд. мистецтвознавства: 26.00.01. Київ, 2021. 226 с.
8. Зосім О. Сучасні українські авторські збірки духовних пісень як чинник розвитку національної духовно-пісенної традиції. Культуротворчість в системі сучасної гуманітаристики: м-ли 1-ї Всеукр. наук.-практ. міждисципл. інтернет-

- конф., присвяч. 145-річчю від дня народження Лесі Українки, Київ, Дніпро, Слов'янськ, 16 лютого 2017 р. Слов'янськ, 2017. С. 138–143.
9. Конвалюк У. В. Персонологічний дискурс вокального мистецтва української естради 70-х років ХХ – початку ХХІ століть: дис. ... канд. мистецтвознавства: 26.00.01. Івано-Франківськ, 2020. 328 с.
  10. Корній Л. П., Сюта Б. О. Історія української музичної культури. — К.: Музична Україна, 2014. 608 с.
  11. Корцова О. Музичний модернізм як *terra cognita*: монографія. К : Муз. Україна, 2020. 490 с.
  12. Манько С. Тенденції розвитку сучасної української рок-музики за її різновидами та специфіка виконавської манери вітчизняних рок-співаків., Актуальні питання гуманітарних наук., мистецтвознавство Вип 36, том 2, 2021
  13. Маркова О. Герменевтичний зріз музичної культурної соціології // Вісник національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. 2019. № 1. 235 – 241.
  14. Откидач В. Естрадний спів і шоу-бізнес : навч.-метод. посіб. / Володимир Откидач. – Вінниця : Нова книга, 2013. — 368 с.
  15. Откидач. В. М. Рокмузика і світовий художній процес: Моногр. /В. М. Откидач; Харк. держ.акад. Культури –Х., 2005. – 294 с. – Бібліогр.: с. 255–277.
  16. Першин Р. Енциклопедія поп-музики: 70-і (серія публікацій на 7-й стор. Газети «П'ятниця»(Київ) у 1997–1998 рр.)
  17. Пістунова Т. В. Стильовий синтез у сучасній естрадній інструментальній музиці / Т. В. Пістунова, Г. Г. Постой // Молодий вчений. – 2017. – № 11 (51). – С. 618–621.
  18. Піщалов Р., Андрій Орел та інші. Аутсайдер. Збірка статей про сучасну музику. — Київ: Бихун В.Ю., 2023. — 183 с., іл.
  19. Ракітянська, Л. (2020). Історія світового музичного мистецтва в контексті взаємозв'язку емоційного та раціонального. Освітологія, (9), 21–28. <https://doi.org/10.28925/2226-3012.2020.9.3>
  20. Самая Т. В. Базові засади естрадного мистецтва // Мистецтвознавчі записки: зб. наук. пр. Київ: Міленіум, 2012. Вип. 21. С. 219–226.
  21. Самая Т. В. Естетичні проблеми саунду у естрадному вокальному виконавстві // Міжнародний вісник: культурологія, філологія, музикознавство: наук. журн. Київ: Міленіум, 2015. № 2 (5). С. 193–199.
  22. Самая Т. В. Основні тенденції розвитку вокального мистецтва естради України 60- 70-років ХХ століття // Вісник НАКККіМ: зб. наук. пр. Київ: Міленіум, 2017. Вип. 3. С. 133-137.
  23. Симоненко В. С. Українська енциклопедія джазу / Володимир Симоненко. – К. :Центромузінформ, 2004. – 232 с.
  24. Самойленко О. Часові епістемі музики і темпоральні категорії історичного музикознавства // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. 2017. №3 (36). 99 – 109
  25. Сучасна музика в сучасному світі : хрестоматія / укл. М. А. Моїсеєва (відп. ред.), С.В. Олійник, О.В. Плотницька. – Житомир : ЖДУ ім. І. Франка, 2010. –

79 с.

26. Терентьев Д. Д. Мелодик-рок в музиці 80-х років ХХ сторіччя: дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.03. Київ, 2018. 212 с.
27. Тормахова В. М. Українська естрадна музика і фольклор: взаємопроникнення і синтез: монографія. Київ: Ліра-К, 2017. 204 с.
28. Тормахова В. М. Характерні риси української поп-музики кінця ХХ – початку ХХІ століть. Університетська кафедра. Культурологія. Аксиологія. Філософія. Етнологія. Дискусії. Рецензії. Анотації: альманах. Київ: КНЕУ, 2014. Вип. 3. С. 165–172.
29. Тормахова В. М. Еволюція куплетної форми в рок- та попмузиці. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв: наук. журнал. 2020. № 3. С. 226–230.
30. Тукова І. Ніна Герасимова-Персидська: «Музика, що завжди звучить навколо нас...» / І. Тукова // Музика. – 2013. – №2. – С. 8–11.
31. Фортатейл Піт. Історія рок-н-ролу // «Всесвіт» (Київ). – 1989. – № 8. – С. 150-162, 176-182; – №9. – С. 147-160, 172-179; – № 10. – С. 170-192.
32. Ясіновський Ю. Музикологія в сучасному науковому дискурсі або: чи наука про музику може стати університетською дисципліною в Сучасній Україні / Юрій Ясіновський // Наукові записки УКУ. – 2015. – Ч. 7 : Історія, вип. 2. - С. 27-48.

12.2. Допоміжна література

1. Вавшко І. В. Музична поетика рок-балади: дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.03. Київ, 2019. 213 с.
2. Горюхіна Н. О. Симфонізм Л. М. Ревуцького. К., 1965. 79 с.
3. Зав'ялова О., Ярмо М. Сучасні алгоритми тлумачення історії музики: епістемологічний дискурс. The culturology ideas. 2022. №22., с. 8
4. Коробецька С. Ю. Жанрово-стильовий синтез як ознака сучасної вітчизняної оркестрової музики / С. Ю. Коробецька // Єдність навчання і наукових досліджень – головний принцип університету : зб. наук. Праць звітної-наукової конференції викладачів університету за 2012 рік, 9–10 лютого 2013 року / укл. Г. І. Волинка, О. В. Уваркіна, О. П. Ємельянова. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. – С. 60–62.
5. Кравченко А. І. Феномен міжжанрової діалогічності в камерноінструментальній творчості українських композиторів: кінець ХХ – початок ХХІ століття / А. І. Кравченко // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. – 2016. – № 4. – С. 90–94
6. Кулага Т. О., Сегеда Н. А. Сучасне естрадне вокальне виконавство у вимірах принципу культуровідповідності. Modern culture studies and art history: an experience of Ukraine and EU: collective monograph. Riga: Izdevniecība «Baltija Publishing», 2020. P. 257–272.
7. Лазарев С. Г. Електронна музика як соціокультурне явище (друга половина ХХ – початок ХХІ століть): дис. ... канд. мистецтвознавства: 26.00.01. Київ, 2018. 241 с.
8. Левко В. І. Дихотомія індивідуального і колективного у сольному та

- ансамблевому естрадному вокальному виконавстві. АРТ-платФорма: науковий альманах. Київ: Вид. дім Дмитра Бураго, 2020. Вип. 1. С. 367–380.
9. Мозговий М. Засоби коригування впливу масової естрадної музики. Культура України. Харків: ХДАК, 2009. Вип. 27. С. 240–248.
  10. Мозговий М. Популярність естрадної музики: механізми формування // Мистецтвознавчі записки. Київ: Міленіум, 2009. Вип. 15. С. 23–29.
  11. Мозгова О. М. Творчість Миколи Мозгового як явище української масової музичної культури: дис. ... канд. мистецтвознавства: 26.00.01. Київ, 2013. 204 с.
  12. Овсянніков В. Г. Поп-рок як репрезентативний напрям сучасної української музичної культури: монографія. Київ: НАКККіМ, 2020. 160 с.
  13. Палійчук А. В. Мистецький доробок Володимира Івасюка у вимірах української музичної культури другої половини ХХ століття: історико-біографічний аспект: дис. ... канд. мистецтвознавства: 26.00.01. Київ, 2018. 248 с.
  14. Палкіна І. І. Жанроутворення у рок-мистецтві: міжвидові та внутрішньовидові взаємодії: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: 26.00.01. Київ, 2017. 16 с.
  15. Путішина Л. Проблеми жанрової класифікації у педагогіці мистецтва / Л. Путішина / Проблеми підготовки сучасного вчителя. – 2013. – № 8(1). – С. 94–99.
  16. Яковенко Петро. Порочне коло [рок-музика] // «Всесвіт» (Київ). – 1984. – № 1. – Стор. 158-161.
  17. Ярмо, М. І. (2010). Методологічні рефлексії та алгоритми постмодерної музикознавчої свідомості: архітектоніка світу музики. Епістемологія світу музики. В 2-х томах. Том 1. Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету ім. Івана Франка. 631 с.
  18. Ярмо, М. І. (2018). Психологія музичної діяльності. Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету ім. Івана Франка. 269 с.
  19. Ясюк Т. Обрядовість в етно- та попкультурі: соціально-історичний аспект. Народна творчість та етнологія №4, 2022р. Національна академія наук України та Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України С. 89-94
  20. Ясюк Т. Український музичний фольклор у розвитку української розважальної культури другої пол. ХІХ – початку ХХ ст. с.35 Культура і сучасність : альманах. 2022. № 2. Українська культура : минуле, сучасне, шляхи розвитку : наук. зб. Вип. 42 / упоряд. і наук. ред. В. Г. Виткалов; редкол.: Г. П. Чміль, О. С. Афоніна, С. В. Виткалов та ін. ; наук.-бібліогр. редагування наукової бібліотеки РДГУ. Рівне : РДГУ, 2022.

12.3. Інтернет джерела

1. Андрій Фісунов. Український джаз сьогодні, учора та завтра <https://www.neformat.com.ua/articles/jazz-2.html>
2. Новий український джаз. Чому всім варто послухати дебютний альбом Pokaz

Trio https://liroom.com.ua/reviews/listen_to_pokaz_trio/

3. <https://nachasi.com/music/2021/08/05/navchytysya-history-of-music/>
4. <https://www.youtube.com/watch?v=0QWMcrSkwc0>
5. <https://www.youtube.com/watch?v=HBX-o7N1GPk>
6. <https://www.youtube.com/watch?v=oTf5qi2J6PM>
7. <https://www.youtube.com/watch?v=QugLFzedHzk&list=RDEMOA5-j4b2ZG9MEuY4qxCCiA&index=2>